

הוראת תכ"ם:		ערבויות
התקשרויות ורכישות	פרק ראשי:	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
ערבויות	פרק משני:	
7.7.1	מספר הוראה:	
06	מהדורה:	

1. מבוא

- 1.1. ככלל, הגשת ערבות על ידי ספק מהווה תנאי להגשת הצעה למכרז, או לחתימה על חוזה התקשרות, בהתאם לאמור בהוראה זו.
- 1.2. משרדי ממשלה מתקשרים עם גופים סטטוטוריים ועם חברות ממשלתיות למטרות שונות, ולכן ככלל במקרים אלה נדרש לקבל ערבויות.
- 1.3. מטרת ההוראה
- 1.3.1. להנחות את משרדי הממשלה בדבר קבלה וניהול ערבויות, כחלק מביצוע התקשרות ותשלום מקדמות [ראה הוראת תכ"ם, "תשלום מקדמות", מס' 1.4.6].
- 1.4. ראה הגדרות הוראה זו בנספח א – הגדרות.

2. הנחיות לביצוע

2.1. דרישת ערבות

- 2.1.1. ועדת המכרזים תקבע במסגרת הוראות המכרז או הסכם ההתקשרות, כי הספק יעביר לידי המזמין ערבויות שיניחו את דעתה, בהתאם למקרים המפורטים בהוראה זו.
- 2.1.2. הדרישה לערבות וגובהה ייקבעו על ידי ועדת המכרזים.
- 2.1.3. סכום הערבות ייקבע בהתאם לשווי ההתקשרות או לאומדן ההתקשרות – ללא הכללת זכות ברירה, ולרבות מס ערך מוסף.
- 2.1.4. ועדת המכרזים תתחשב, בין היתר, בשיקולים הבאים בבואה לקבוע דרישה לערבות וגובהה:
 - 2.1.4.1. מידת הסיכון והחשיפה למשרד.
 - 2.1.4.2. משיכת הצעה שהוגשה.
 - 2.1.4.3. אי עמידה בהתחייבויות לפי חוזה ההתקשרות.
 - 2.1.4.4. השפעת חובת הגשת הערבות על כמות המציעים במכרז.
 - 2.1.4.5. יכולת המשרד לקזז סכומים מתשלומים שונים שהוא יהיה חייב לספק.
 - 2.1.4.6. ההשפעה הצפויה של גובה הערבות על הצעות המחיר של המציעים.
 - 2.1.4.7. שילוב עסקים זעירים, קטנים ובינוניים במסגרת מכרזי הממשלה, אשר יבוצע בהתאם להוראת תכ"ם, "שילוב עסקים זעירים, קטנים ובינוניים במכרזים ממשלתיים", מס' 7.12.7.
- 2.1.5. ערבות תתקבל מבנק בארץ, מבנק בחוץ לארץ או מחברת ביטוח [בכפוף לאמור בהוראה זו]. ועדת המכרזים תהיה רשאית לדרוש סוג ערבות שאינו מהסוגים המנויים לעיל, רק באישור מראש ובכתב של סגן בכיר לחשב הכללי – ראש חטיבת המימון והאשראי.

הוראת תכ"ם:		ערבויות
התקשרויות ורכישות	פרק ראשי:	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
ערבויות	פרק משני:	
7.7.1	מספר הוראה:	
06	מהדורה:	

2.2. נוסח כתב ערבות

2.2.1. ועדת המכרזים תכלול במסמכי ההתקשרות נוסח מחייב של כתב ערבות (להלן: "ערבות הצעה"), המופיע ב**טופס "כתב ערבות" מס' ט.7.7.1.1**.

2.2.1.1. מסמכי המכרז יכללו הבהרה, לפיה לא תקבל ערבות בנוסח שונה מהמפורט במסמכי המכרז.

2.2.1.1.1. ועדת המכרזים רשאית לקבוע במסמכי המכרז הוראה, לפיה היא תאפשר למציעים המעוניינים בכך להגיש לבדיקתה את ערבות ההצעה לפני המועד האחרון להגשת הצעות, וכי ככל שתאשר בטעות ערבות הצעה הכוללת פגם כלשהו, היא לא תפסול את את ערבות ההצעה בשל אותו פגם.

2.2.2. משרד לא יעשה שימוש בנוסח כתב ערבות השונה מהנוסח האמור ב**טופס "כתב ערבות" מס' ט.7.7.1.1**, ללא קבלת אישור מראש ובכתב ממנהל מינהל הרכש הממשלתי, למעט האמור בסעיף 2.3.1.5.

2.3. סוגי ערבויות

2.3.1. ערבות הצעה

2.3.1.1. בהתקשרויות שבהן שווי ההתקשרות או אומדנה (כולל מע"מ) הוא **עד 500,000 שקלים חדשים, לא תדרוש** ועדת המכרזים ערבות הצעה כתנאי להגשת הצעה, למעט במקרים חריגים ומנימוקים שיירשמו בפרוטוקול.

2.3.1.2. בהתקשרויות שבהן שווי ההתקשרות או אומדנה (כולל מע"מ) הוא **מעל 500,000 שקלים חדשים, תדרוש** ועדת המכרזים ערבות הצעה כתנאי להגשת הצעה, למעט במקרים חריגים ומנימוקים שיירשמו בפרוטוקול. בנימוקים כאמור יכול שייכללו גם שיקולים חברתיים במכרזים שנעשים בתחומים אלו.

2.3.1.3. גובה ערבות ההצעה יצוין במסמכי המכרז **כסכום כספי נקוב בשקלים חדשים**. אין לדרוש ערבות שתחושב כשיעור מגובה הצעה שתוגש (לעניין קבלת ערבויות מבנקים מחוץ לארץ – ראה סעיף 2.4 להלן).

2.3.1.4. ועדת המכרזים תכלול במסגרת מסמכי המכרז נוסח מחייב של ערבות ההצעה, כאמור בסעיף 2.2.1, על **כל פרטיו, לרבות** סכום הערבות ותאריכי תוקפה של הערבות, **ולמעט** שם הספק, פרטי הבנק/חברת הביטוח וחתימת הבנק/חברת הביטוח.

2.3.1.5. ועדת המכרזים תאפשר המצאת **המחאה** במקום המצאת ערבות במקרים חריגים בלבד שינומקו בפרוטוקול, ובתנאי שתקופת הזמן עד בחירת הזוכה צפויה להיות קטנה מ-6 חודשים¹.

¹ בהתאם להוראות בנק ישראל, תוקפה של המחאה הוא חצי שנה מיום התאריך שצוין בה.

הוראת תכ"ם:		ערבויות
התקשרויות ורכישות	פרק ראשי:	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
ערבויות	פרק משני:	
7.7.1	מספר הוראה:	
06	מהדורה:	

2.3.1.6 שיעור ערבות ההצעה

2.3.1.6.1. ערבות ההצעה תהיה בשיעור של עד 2.5% מהיקף שווי ההתקשרות או אומדן ההתקשרות (כולל מע"מ), בכפוף לשיקולים כמפורט בסעיף 2.1.4. חריגה מעל לטווח המצוין לעיל תהיה מנימוקים מיוחדים שיירשמו בפרוטוקול.

2.3.1.7 תוקף ערבות ההצעה

2.3.1.7.1. ועדת המכרזים תקבע במפורש במסמך ערבות ההצעה את המועד שעד אליו על הערבות להיות בתוקף. מועד זה ייקבע, לכל הפחות, 30 יום אחרי המועד המתוכנן לקבלת החלטה סופית על הזכייה במכרז.

2.3.1.7.2. ועדת המכרזים לא תקבע את מועד תחילת הערבות בטופס הערבות.

2.3.1.8. מרכז ועדת המכרזים יהיה אחראי על ניהול ערבות ההצעה ושמירתה.

2.3.2 ערבות ביצוע

2.3.2.1. בהתקשרויות בשווי (כולל מע"מ) מעל 50,000 שקלים חדשים, כתנאי לחתימה על חוזה ההתקשרות, תקבע ועדת המכרזים כי הספק הזוכה יעביר ערבות ביצוע, למעט במקרים חריגים ומנימוקים מיוחדים שיירשמו בפרוטוקול. בנימוקים כאמור יכול שייכללו גם שיקולים חברתיים במכרזים שנעשים בתחומים אלו. החליטה הוועדה שלא לדרוש ערבות ביצוע מנימוקים מיוחדים, תשקול ועדת המכרזים דרישת בטוחה אחרת מהספק לביצוע ההתקשרות כחלק מתנאיה, במקרה הצורך.

2.3.2.2. בהתקשרויות בשווי (כולל מע"מ) מתחת ל- 50,000 שקלים חדשים לא תדרוש ועדת המכרזים ערבות ביצוע. במקרה כאמור תשקול ועדת המכרזים דרישת בטוחה אחרת מהספק הזוכה לביצוע ההתקשרות כחלק מתנאיה, במקרה הצורך.

2.3.2.3. על אף האמור בסעיף 2.3.2.2, ועדת המכרזים יכולה לדרוש ערבות ביצוע במקרים חריגים ומנימוקים מיוחדים שיירשמו בפרוטוקול.

2.3.2.4. על אף האמור בסעיפים 2.3.2.2 ו-2.3.2.1, בתחומי שמירה, נקיון והסעדה, תקבע ועדת המכרזים ערבות ביצוע בכל שווי התקשרות, כמפורט בהוראה זו.

2.3.2.5. ערבות הביצוע תחליף את ערבות המכרז, ככל שזו נדרשה.

2.3.2.6. החזרת ערבות ההצעה תתבצע בהתאם לאמור להוראת תכ"ם 7.4.14 "החלטת ועדת המכרזים על בחירת הספק הזוכה".

הוראת תכ"ם:		ערבויות
פרק ראשי:	התקשרויות ורכישות	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
פרק משני:	ערבויות	
מספר הוראה:	7.7.1	
מהדורה:	06	

2.3.2.7 שיעור ערבות ביצוע

- 2.3.2.7.1 ערבות הביצוע תהיה בשיעור של עד 5% משווי ההתקשרות.
- 2.3.2.7.1.1 ועדת המכרזים תהיה רשאית להגדיל את שיעור הערבות במקרים חריגים ומנימוקים מיוחדים שיירשמו בפרוטוקול.
- 2.3.2.7.2 במקרים של מימוש זכות ברירה רשאית ועדת המכרזים להתאים את סכום ערבות הביצוע לסכום ההתקשרות במועד מימוש זכות הברירה או לאשר לספק להאריך את הערבות הקיימת.
- 2.3.2.7.3 ערבות ביצוע בהתקשרויות בתחומי שמירה, ניקיון והסעדה
- 2.3.2.7.3.1 מקבלן שירות כמשמעותו בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996 (לרבות חברת כוח אדם), תידרש ערבות ביצוע בשיעור של 5% משווי ההתקשרות או אומדנה, כולל מע"מ.
- 2.3.2.7.3.2 ועדת המכרזים תהיה רשאית להגדיל את שיעור הערבות עד לשיעור של 10%, מנימוקים מיוחדים שיירשמו בפרוטוקול.
- 2.3.2.7.3.3 הערבות תהיה בתוקף לפחות 90 יום לאחר סיום ההתקשרות.
- 2.3.2.7.3.4 לענין חילוט הערבות, יפעל המשרד בהתאם להוראות החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, תשע"ב-2011 (להלן: "החוק") ובהתאם להוראת תכ"ם "הגנה על זכויות עובדים המועסקים על ידי קבלני שירותים בתחומי השמירה, האבטחה והניקיון, מס' 7.11.3, בכל מקרה של הפרת החוק על ידי קבלן שירות.
- 2.3.2.7.3.5 המשרד יוודא, בתדירות שלא תפחת מאחת לרבעון, את תקפותן של כלל הערבויות עם חברות שמירה, ניקיון והסעדה, באמצעות שימוש ברשימת הספקים הייעודית לכך במערכת מרכז"ה [ראה נספח ב – בדיקת תוקף הערבות]. טרם החזרת הערבות לספק, יוודא

הוראת תכ"ם:		ערבויות
פרק ראשי:	התקשרויות ורכישות	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
פרק משני:	ערבויות	
מספר הוראה:	7.7.1	
מהדורה:	06	

חשב המשרד את סיום הליך הביקורת אשר
בוצע על ידי יחידת הביקורת בחשב הכללי.

2.3.2.8 הפחתת סכום הערבות בהתקשרויות הכוללות אבני דרך

2.3.2.8.1 ועדת המכרזים תהיה רשאית לקבוע במסמכי המכרז הוראות להפחתת ערבות הביצוע, ובהן תתייחס, בין היתר, לאבני הדרך שנקבעו במכרז, לסיכונים הכרוכים בהפחתת הערבות וכן ליתרה הכספית של שווי ההתקשרות (תוך מתן תשומת לב לכך שהיתרה הכספית אינה משקפת בהכרח את הסיכון בעבודה ואת קצב התקדמותה, ועל כן תשקול הוועדה כל מקרה לגופו).

2.3.2.8.2 בכל התקשרות קיימת, אשר במסמכי המכרז שלה לא הייתה התייחסות לעניין הפחתת הערבות, וכן בהתקשרויות שאין בגינן התחייבויות כספיות – יהיו מורשי החתימה של המשרד רשאים להפחית את גובה הערבות, בין היתר בהתאם לשיקולים המפורטים בסעיף 2.3.2.8.1.

2.3.2.9 תוקף ערבות ביצוע

2.3.2.9.1 ערבות ביצוע תהיה בתוקף לאורך כל תקופת ההתקשרות, ולפחות 30 ימים אחרי סיומה, אלא אם נקבע אחרת בהסכם ההתקשרות.

2.3.2.9.2 חשב המשרד יוודא אחת לרבעון את תקפות ערבות הביצוע באמצעות דוח ערבויות כללי במערכת מרכב"ה.

2.3.2.9.3 ועדת המכרזים תקבע במסמכי ההתקשרות, כי בסמכותה לחלט את הערבות, כולה או חלקה, במקרה שבו לא עמד הספק בהתחייבויותיו בהתאם לחוזה ההתקשרות או בהתאם לתנאי המכרז.

2.3.2.10 ערבות מקדמה

2.3.2.10.1 ביקש ספק מהמשרד לתת לו מקדמות טרם תחילת העבודה או מתן השירות למשרד, יעמיד הספק ערבות בשיעור 100% מגובה המקדמה (להלן: "ערבות מקדמה").

2.3.2.10.2 בסיום אספקת העבודה או מתן השירותים על ידי הספק תשיב ועדת המכרזים את ערבות המקדמה לספק.

2.3.2.10.3 החליטה ועדת המכרזים כי תחום העבודה או השירות הוא חברתי, וכי קיימים אל מול הספק בטוחות מספקות אחרות

הוראת תכ"ם:		ערבויות
פרק ראשי:	התקשרויות ורכישות	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
פרק משני:	ערבויות	
מספר הוראה:	7.7.1	
מהדורה:	06	

(דוגמת כתיב קיזוז מהתקשרויות אחרות), רשאית ועדת המכרזים להפחית את ערבות המקדמה.

2.3.2.10.4. תשלום מקדמה ללא קבלת ערבות מחייב אישור בכתב של החשב הכללי.

2.3.3. ערבויות במכרז מסגרת

2.3.3.1. במכרז מסגרת, תדרוש ועדת המכרזים ערבות מכלל ספקי מכרז המסגרת (להלן: "ערבות מסגרת"). ועדת המכרזים רשאית שלא לדרוש ערבות מסגרת במקרים חריגים ומנימוקים מיוחדים שיירשמו בפרוטוקול.

2.3.3.2. ערבות המסגרת תהיה בתוקף לכל אורך תקופת ההתקשרות.

2.3.3.3. במקרה שבו נדרשה ערבות מכרז, תחליף ערבות המסגרת את ערבות המכרז.

2.3.3.4. גובה ערבות המסגרת שיידרש מכל ספק יהיה בשיעור של עד 2.5% מהיקף שווי ההתקשרות הצפוי (כולל מע"מ) ביחס לכל ספק.

2.3.3.5. ועדת המכרזים תהיה רשאית להגדיל את גובה ערבות המסגרת במקרים חריגים ומנימוקים מיוחדים שיירשמו בפרוטוקול.

2.3.3.6. במקרה שבו זכה הספק בפנייה תחרותית, תדרוש ועדת המכרזים ערבות ביצוע, בנוסף על ערבות המסגרת, ככל שדרשה, אשר תהיה בתוקף לכל אורך תקופת הזכייה, ולפחות 30 יום אחרי סיומה, והכל בהתאם לתנאים המפורטים בסעיף 2.2.2.

2.3.4. ערבות טיב

2.3.4.1. בכל מקרה שבו קיימת דרישה לאחריות ספק על טובין, שירותים או מקרקעין, תהיה ועדת המכרזים רשאית לדרוש במסמכי המכרז מהספק הזוכה להגיש ערבות (להלן: "ערבות טיב").

2.3.4.2. ערבות טיב תחליף את ערבות הביצוע, ותהיה בתוקף מתום תקופת ההתקשרות ועד לסיום תקופת האחריות, בהתאם לאמור במסמכי המכרז.

2.3.4.3. גובה ערבות טיב יהיה עד 2% משווי ההתקשרות, כולל מע"מ, עם הספק. ועדת המכרזים תקבע את גובה ערבות הטיב בשים לב לסיכוני המשרד וחשיפתו בתקופת האחריות. הוועדה תהיה רשאית להעלות את גובה ערבות הטיב במקרים חריגים ומנימוקים מיוחדים שיירשמו בפרוטוקול.

2.4. ערבות מכרז או ערבות ביצוע מבנק בחוץ לארץ בעסקאות לרכישת טובין, שירותים או עבודות מחוץ

לארץ

2.4.1. ספק יוכל להגיש מכתב אשראי (ספקים) או ערבות בנקאית מבנקים בארץ או מבנקים בחוץ לארץ על פי הנהלים ואמות מידה הבאים:

2.4.1.1. מבנק בארץ – ערבות בהתאם להוראות המפורטות בהוראה זו.

הוראת תכ"ם:		ערבויות
התקשרויות ורכישות	פרק ראשי:	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
ערבויות	פרק משני:	
7.7.1	מספר הוראה:	
06	מהדורה:	

- 2.4.1.2 מבנק בחוץ בארץ – הספק ימציא "Irrevocable StandBy Letter Of Credit" – מכתב אשראי (ספקים), מכל בנק בדירוג אשראי מינימלי של A- עם תחזית חיובית או יציבה על פי דירוג בינלאומי של חברת הדירוג S&P או Fitch, או בדירוג אשראי מינימלי של A3 עם תחזית חיובית או יציבה על פי דירוג בינלאומי של חברת הדירוג MOODY'S.
- 2.4.1.3 הבנק ימציא גם הודעה רשמית על סמכויותיהם של החתומים על מכתב האשראי. האישור הסופי של הערבות ינתן על ידי החשב הכללי או על ידי מי שמונה על ידו לצורך זה. החשב הכללי או מי שמונה על ידו, רשאי לאשר מכתבי אשראי מבנקים אשר אינם עומדים בדירוג האשראי הבינלאומי, שצוין בסעיף 2.4.1.2, בהתאם למקרה.
- 2.4.2 מידע נוסף והסברים בנושא ניתן יהיה לקבל במחלקת החוב בחטיבת המימון באגף החשב הכללי.
- 2.4.3 מסמכי מכרז שבו צפויות להיות מוגשות הצעות של ספקים, כאמור בסעיף זה, יצינו במפורש את האפשרות להגשת מכתב אשראי (ספקים) ו/או ערבות בנקאית מבנקים בחוץ לארץ, לפי העניין.
- 2.5 ערבות מחברת ביטוח
- 2.5.1 ועדת המכרזים תאפשר לספק להגיש ערבות מחברת ביטוח. במקרה בו ועדת המכרזים אינה מעוניינת לאפשר הגשת ערבות מחברת ביטוח, תציין זאת הוועדה במפורש במסמכי המכרז (יצוין כי הביטוי "ערבות בנקאית" משמעו מתן אפשרות להגשת ערבות מבנק בלבד).
- 2.5.2 ערבות מחברת ביטוח תתקבל רק מחברת ביטוח שברשותה רישיון לעסוק בביטוח, או ממורשי לוידיס על פי [חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים \(ביטוח\), תשמ"א-1981](#), ושמופיעה ב**הודעה**, ["רשימת המבטחים בעלי רישיון לפעול בענף הביטוח למתן ערבויות"](#); [מס' ה.7.7.1.3](#).
- 2.5.3 ערבות מחברת ביטוח תהיה חתומה על ידי החברה עצמה ולא על ידי סוכן הביטוח מטעמה.
- 2.6 שמירת ערבות וניהולה
- 2.6.1 ניהול הערבות על כלל היבטיו יבוצע באמצעות מערכת מרכז, במודול ייעודי 'ערבויות וביטוחים'.
- 2.6.2 ערבות הביצוע תופקד בידי חשב המשרד או מי שהוסמך על ידו.
- 2.6.3 חשב המשרד או מי שהוסמך על ידו יהיה אחראי על ניהול הערבות, לרבות:
- 2.6.3.1 שמירת הערבות בהתאם להוראות השמירה על מסמכים כספיים [ראה [הוראת תכ"ם](#), "חובת שמירת מסמכים כספיים בקופות ביטחון", מס' 15.2.1].

הוראת תכ"ם:		ערבויות
פרק ראשי:	התקשרויות ורכישות	 <p>משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות</p>
פרק משני:	ערבויות	
מספר הוראה:	7.7.1	
מהדורה:	06	

2.6.3.2. ניהול הערבות וביצוע מעקב ובקרה על משכה, תוקפה, הארכה נדרשת והחזרתה (לרבות בדיקת דירוג נותן הערבות בעת הארכה, כנדרש בסעיף 2.4.1.2).

2.7. חילוט ערבות

2.7.1. ועדת המכרזים תהיה רשאית להחליט על חילוט **ערבות הצעה** אם התקיים אחד מאלה:

- 2.7.1.1. הספק נהג במהלך המכרז בעורמה, בתכסיסנות או בחוסר ניקיון כפיים.
- 2.7.1.2. הספק מסר לוועדת המכרזים מידע מטעה או מידע מהותי בלתי מדויק.
- 2.7.1.3. הספק חזר בו מההצעה שהגיש למכרז לאחר שחלף המועד האחרון להגשת ההצעות במכרז.
- 2.7.1.4. לאחר שנבחר הספק כזוכה במכרז, הוא לא פעל לפי ההוראות הקבועות במכרז, שהן תנאי מוקדם ליצירת ההתקשרות (כגון: אי הגשת ערבות ביצוע, אי הגשת ביטוחים, ליקויים בהערכות מוקדמת של הספק לביצוע וכיוצ"ב, הכל לפי הקבוע במסמכי המכרז).

2.7.2. ועדת המכרזים תהיה רשאית להחליט על חילוט ערבות ביצוע, ערבות טיב או ערבות מסגרת, במקרה בו לא עמד הספק בהתחייבויותיו בהתאם לחוזה ההתקשרות או בהתאם לתנאי המכרז.

2.7.3. לא תקבל ועדת המכרזים החלטה בדבר חילוט ערבות, אלא לאחר שנתנה הזדמנות למציע או לספק, לפי העניין, להשמיע טענותיו, בעל פה או בכתב, בהתאם להחלטת הוועדה.

2.7.4. בפניית הוועדה למציע או לספק, לפי העניין, כאמור בסעיף 2.7.3, תציין הוועדה את מהות הטענות הנטענות כלפיו, בפירוט רב ככל האפשר, ותבהיר לו מפורשות כי נשקלת האפשרות לחלט את ערבותו, כולה או חלקה (במקרה בו מדובר בחילוט ערבות הצעה, תפרט הוועדה את העילה הרלוונטית מהעילות המפורטות בסעיף 2.7.1).

2.7.5. פרק הזמן שיינתן למציע או לספק, לפי העניין, להכין עצמו להליך השימוע יהיה פרק זמן סביר.

2.7.6. חילוט ערבות בהתקשרויות בתחומי שמירה, ניקיון והסעדה יבוצע בהתאם לאמור בהוראת תכ"ם. הגנה על זכויות עובדים המועסקים על ידי קבלני שירותים בתחומי השמירה. האבטחה והניקיון. מס' 7.11.3.

2.7.7. בסיום הליך השימוע תקבל ועדת המכרזים את החלטתה בעניין. על החלטת הוועדה להיות מנומקת.

2.8. הוראת קיזוז בהתקשרויות ארוכות טווח בתחום השירותים החברתיים

2.8.1. ועדת המכרזים של משרד המבקש להתקשר בהתקשרות ארוכת טווח לביצוע עבודה בתחום השירותים החברתיים או לרכישת שירותים בתחום כאמור, תהיה רשאית להחליט

הוראת תכ"ם:		ערבויות
משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות	פרק ראשי: פרק משני: מספר הוראה: מהדורה:	התקשרויות ורכישות ערבויות 7.7.1 06
		

- כי הנסיבות מאפשרות לספק הזוכה להגיש הוראת קיזוז, כתחליף להגשת כתב ערבות ביצוע (להלן: "הוראת קיזוז").
- 2.8.2. ככל שהוחלט על הגשת הוראת קיזוז, היא תמולא בהתאם לנספח ג – נוסח הוראת קיזוז והתחייבות בלתי חוזרת, תיחתם על ידי מורשי החתימה של המציע, ותצורף כנספח לחוזה ההתקשרות.
- 2.8.3. המשרד יהיה רשאי לעכב תשלומים המגיעים לספק בגובה סכום הוראת הקיזוז שהתבקשה, כבר מהתשלום הראשון לו זכאי הספק, ובכלל זה עבור שירות שבוצע על ידי הספק, אף בטרם הוגשה חשבונית בגינו. כמו כן, יהיה רשאי המשרד לקזז את הכספים המעוכבים כאמור, בכל מצב בו היה ניתן לדרוש את חילוט ערבות הביצוע, ככל שהמשרד היה דורש ערבות ביצוע.
- 2.8.4. הגשת הוראת קיזוז תידרש מספק כתנאי לחתימת חוזה ההתקשרות.
- 2.8.5. הוראת קיזוז תחול על סכום השווה לסכום ערבות הביצוע שהייתה נדרשת בהתאם לסעיף 2.2.2 לעיל.
- 2.8.6. אם ביקש הספק לממש את האפשרות להגיש הוראת קיזוז כתחליף לכתב ערבות ביצוע בהתקשרויות נשוא סעיף זה, יבצע חשב המשרד בדיקת איתנות פיננסית, אשר נועדה לבדוק את יכולת הספק לעמוד בפירעון חובותיו. בבדיקת האיתנות הפיננסית המשרד יבחן פרמטרים כגון: היחס בין נכסים והתחייבויות והיחס בין התחייבויות להון עצמי.
- 2.8.6.1. אם לא עמד הספק בבדיקת האיתנות פיננסית, תידרש לצורך חתימה על הסכם ההתקשרות הגשת ערבות ביצוע, ולא ניתן יהיה להסתפק בהוראת קיזוז.
- 2.8.7. בתום כל שנת התקשרות יבצע המשרד בדיקת איתנות פיננסית לספק, כאמור בסעיף 2.8.6 (להלן: "בדיקת איתנות פיננסית שנתית"). ככל שלא יעמוד הספק בבדיקת האיתנות הפיננסית השנתית, הספק יידרש להגיש ערבות ביצוע כתנאי להמשך ההתקשרות עמו.
- 2.8.8. לאחר הגשת ערבות הביצוע כאמור, תבוטל הוראת הקיזוז שהגיש הספק.
- 2.8.8.1. ועדת המכרזים תכלול במסמכי המכרז התייחסות לנושאים הבאים:
- 2.8.8.1. סעיף המציין כי למציע שיזכה במכרז תהיה אפשרות להגיש הוראת קיזוז, כתנאי לחתימה על חוזה ההתקשרות וכתחליף לכתב ערבות ביצוע.
- 2.8.8.2. פירוט הדרישות שבהן יידרש הספק לעמוד, לרבות בדיקת האיתנות הפיננסית, כדי שייקבע כי הוא איתן פיננסית לצורך המרת הדרישה לערבות ביצוע בהוראת קיזוז.
- 2.8.8.3. סעיף לפיו ספק שיימצא כי אינו איתן פיננסית, יידרש להגיש ערבות ביצוע לצורך החתימה על הסכם ההתקשרות, ובמקרה זה לא ניתן יהיה להסתפק בהוראת קיזוז.

הוראת תכ"ם:		ערבויות
התקשרויות ורכישות	פרק ראשי:	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
ערבויות	פרק משני:	
7.7.1	מספר הוראה:	
06	מהדורה:	

2.8.9. בחוזה ההתקשרות יצוין, כי ספק שלא יעמוד בבדיקת האיתנות הפיננסית השנתית, יידרש להגיש ערבות ביצוע כתנאי להמשך ההתקשרות עמו.

2.8.10. ככל שלא נדרש מימוש הוראת קיזוז, יועבר הסכום שעוכב לספק במועד שנקבע במסמכי המכרז כמועד פקיעת תוקף ערבות הביצוע.

2.8.11. סגן הבכיר לחשב הכללי, מנהל חטיבת משרדים חברתיים, רשאי, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לפטור גוף מבדיקת איתנות פיננסית כתנאי להגשת הוראת קיזוז כתחליף לכתב ערבות ביצוע.

2.8.12. דיווח

2.8.12.1. בכל שנה קלנדארית ועד לתום הרבעון הראשון של השנה העוקבת, יעביר חשב

המשרד לידי הסגן הבכיר לחשב הכללי, האחראי על המשרדים החברתיים, דיווח בנוגע להתקשרויות, בהן נחתמה הוראת קיזוז בהתקשרויות ארוכות טווח בתחום השירותים החברתיים, אשר יכלול התייחסות לנושאים הבאים:

2.8.12.1.1. מספר ההתקשרויות בהן נחתמה הוראת קיזוז.

2.8.12.1.2. היקפן הכספי של כלל ההתקשרויות שבהן נחתמה הוראת קיזוז.

2.8.12.1.3. אישור על ביצוע בדיקת איתנות פיננסית מדי שנה בעבור כל ספק ופירוט בדבר עמידת הספק בפרמטרים שקבע המשרד לצורך ההתקשרות.

2.8.12.1.4. פירוט ההתקשרויות, בהן נדרש המשרד לממש את זכות הקיזוז לפי הוראת הקיזוז. הפירוט יכלול את מטרת ההתקשרות, היקפה הכספי של ההתקשרות וכן הנסיבות שהובילו למימוש זכות הקיזוז.

2.8.12.1.5. פירוט ההתקשרויות, בהן הודיע הספק על פשיטת רגל או על חדלות פירעון. עבור כל התקשרות כאמור יצרף המשרד את בדיקת האיתנות הפיננסית שבוצעה בהתאם לסעיף 2.8.6.

2.9. ערבויות והוראת קיזוז – התקשרות עם גוף סטטוטורי, חברה ממשלתית ומוסד להשכלה גבוהה

2.9.1. משרד ממשלתי המבקש להתקשר עם גוף סטטוטורי, חברה ממשלתית או מוסד להשכלה גבוהה, שהמדינה משתתפת בתקציבו (להלן: "גוף ציבורי"), יהיה רשאי להחליף את הדרישה לכתב ערבות הצעה או לכתב ערבות ביצוע בדרישה להוראת קיזוז.

2.9.2. החליט משרד ממשלתי כאמור בסעיף 2.9.1, תמולא הוראת קיזוז בהתאם ל**נספח ג – נוסח הוראת קיזוז והתחייבות בלתי חוזרת**, תיחתם על ידי הנציגים המוסמכים ועל ידי היועץ המשפטי של הגוף הציבורי, ותצורף כנספח להסכם ההתקשרות הרלוונטי.

2.9.3. סכום הוראת הקיזוז ייקבע בהתאם לשיעור הערבות שפורט בסעיפים 2.3.1.5 ו- 2.3.2.7.

הוראת תכ"ם:		ערבויות
התקשרויות ורכישות	פרק ראשי:	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
ערבויות	פרק משני:	
7.7.1	מספר הוראה:	
06	מהדורה:	

- 2.9.4. לעניין מוסד להשכלה גבוהה, המשרד המבצע את ההתקשרות יהיה אחראי לוודא, כי המוסד שעמו הוא מעוניין להתקשר, מופיע ברשימת המוסדות המתוקצבים על ידי המדינה. רשימה זו מתפרסמת על ידי הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה ועל ידי האגף להכשרת מורים במשרד החינוך (לגבי מכללות להוראה).
- 2.9.5. המשרד יהיה רשאי לעכב תשלומים לספק בגובה סכום הורהוראת הקיזוז שהתבקשה, כבר מהתשלום הראשון לו זכאי הספק, ובכלל זה עבור שירות שבוצע על ידי הספק, אף בטרם הוגשה חשבונית בגינו. כמו כן, יהיה רשאי המשרד לקזז את הכספים המעוכבים כאמור, בכל מצב בו היה ניתן לדרוש את חילוט ערבות הביצוע.
- 2.9.6. ככל שלא נדרש מימוש הוראת קיזוז, יועבר הסכום שעוכב לספק במועד שנקבע במסמכי המכרז כמועד פקיעת תוקף ערבות הביצוע, ככל שהמשרד היה דורש ערבות ביצוע.

3. מסמכים ישימים

- 3.1. [חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים \(ביטוח\), תשמ"א-1981.](#)
- 3.2. [חוק איגודי ערים, תשט"ו-1955.](#)
- 3.3. [חוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975.](#)
- 3.4. [חוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, תשע"ב-2011.](#)
- 3.5. [תקנות חובת המכרזים, תשכ"ג-1993.](#)
- 3.6. [הוראת תכ"ם, "הגדרות בנושא התקשרויות ורכישות", מס' 7.1.1.](#)
- 3.7. [הוראת תכ"ם, "מבוא להתקשרות עם בעל מקצוע מומחה", מס' 7.10.1.](#)
- 3.8. [הוראת תכ"ם, "התקשרות עם מתכננים", מס' 7.10.2.](#)
- 3.9. [הוראת תכ"ם, "הגנה על זכויות עובדים המועסקים על ידי קבלני שירותים בתחומי השמירה, האבטחה והניקיון, מס' 7.11.3.](#)
- 3.10. [הוראת תכ"ם, "שילוב עסקים זעירים, קטנים ובינוניים במכרזים ממשלתיים", מס' 7.12.7.](#)
- 3.11. [הוראת תכ"ם, "חובת שמירת מסמכים כספיים בקופות ביטחון", מס' 15.2.1.](#)
- 3.12. [הוראת תכ"ם, "תשלום מקדמות", מס' 1.4.6.](#)
- 3.13. [הוראות תכ"ם, "תמיכות", פרק 6.](#)
- 3.14. [הודעה, "רשימת המבטחים בעלי רישיון לפעול בענף הביטוח למתן ערבויות", מס' ה.7.7.1.3.](#)
- 3.15. [טופס, "כתב ערבות", מס' ט.7.7.1.1.](#)

4. נספחים

- 4.1. [נספח א – הגדרות](#)
- 4.2. [נספח ב – בדיקת תוקף הערבות](#)
- 4.3. [נספח ג – נוסח הוראת קיזוז והתחייבות בלתי חוזרת](#)
- 4.4. [נספח ד – טבלת שינויים שבוצעו בהוראה](#)

הוראת תכ"ם:		ערבויות
פרק ראשי:	התקשרויות ורכישות	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
פרק משני:	ערבויות	
מספר הוראה:	7.7.1	
מהדורה:	06	

נספח א

הגדרות

1. **גוף סטטוטורי** – גוף או תאגיד שהוקם על פי חוק, לרבות רשות מקומית. ניתן למצוא את רשימת הגופים הסטטוטוריים בדוחות הכספיים של ממשלת ישראל.
2. **הוראת קיזוז** – הסכמה בלתי מותנית של גוף המקבל תשלומים מהממשלה, לפיה רשאי חשב משרד לעכב או לקזז כל סכום, עד לתקרה שתקבע בכתב הקיזוז, מכל תשלום המגיע לאותו גוף מהממשלה, מבלי שהחשב הכללי יהיה חייב לנמק או לדרוש תחילה את סילוק הסכום האמור מאת הגוף. הוראת הקיזוז כוללת גם התחייבות בלתי חוזרת של הגוף להחזיר כל סכום שייתבע, אם לא קיימים תשלומים לקזז מהם. ראה נוסח התחייבות בנספח ג'.
3. **הצעה** – מענה להשתתפות לאחד מההליכים הבאים: מכרז, התקשרות מכוח תקנות 5 ו-5א לתח"מ, והתקשרות בפטור ממכרז שאינה כרוכה בהליך תחרותי, למעט התקשרות עם ספק יחיד והתקשרות במיזם משותף ללא כוונת רווח.
4. **התקשרות** – הסכם שעליו חתום משרד וספק, המפרט את התנאים לביצוע עסקה בטובין או במקרקעין, לביצוע עבודה או לרכישת שירותים.
5. **התקשרות ארוכת טווח** – התקשרות לתקופה שאינה פחותה משנתיים, כולל זכות הברירה.
6. **חברה ממשלתית** – חברה ממשלתית, לרבות חברת בת ממשלתית או חברה מעורבת כהגדרתן בחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975 או תאגיד אחר כאמור בסעיף 60 לחוק האמור ובלבד שעם בעלי מניותיה של החברה המעורבת נמנים רק המדינה וגופים ציבוריים.
7. **מכרז מסגרת** – כמשמעותו בתקנה 17 לתח"ם.
8. **מקדמה** – תשלום חריג מראש עבור מילוי תנאי ההתקשרות על ידי המוטב, בטרם נתקבלה התמורה בגינם. תשלום מקדמה מותנה במתן ערבות מצד מקבל התשלום.
9. **ספק חוץ** – יצרן, ספק או יבואן של טובין מיובאים או ספק של עבודה שאינה בארץ.
10. **ערבות** – ערבות הצעה, ערבות ביצוע, ערבות מסגרת או ערבות טיב, לפי העניין.
11. **ערבות ביצוע** – ערבות של ספק אשר נבחר לצורך ביצוע ההתקשרות.

הוראת תכ"ם:		ערבויות
התקשרויות ורכישות	פרק ראשי:	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
ערבויות	פרק משני:	
7.7.1	מספר הוראה:	
06	מהדורה:	

12. **ערבות טיב** – ערבות המחליפה את ערבות הביצוע ונועדה להבטיח את אחריות הספק לטובין שסיפק או לשירות שביצע. ערבות זו תהיה בתוקף עד לסיום תקופת האחריות של הספק.
13. **ערבות הצעה (או ערבות מכרז)** – ערבות בגין הגשת הצעה הניתנת כתנאי להשתתפות הספק בהליך המכרז, או בהליך התקשרות אחר.
14. **ערבות מקדמה** – ערבות אשר נועדה להגן על תשלום מקדמה ששולמה טרם קבלת השירות או הטובין, ומוגשת בנוסף לערבות ביצוע.
15. **ערבות מסגרת** – ערבות שניתנת על ידי ספק מכרז מסגרת, לצורך הבטחת עמידת הספק בתנאי המכרז, לרבות השתתפות בפניות תחרותיות לקבלת הצעות שיתבצעו מעת לעת.
16. **פנייה פרטנית** – פנייה המבוצעת על ידי ועדת מכרזים לקבלת הצעות מכל ספקי מכרז המסגרת, לאחר מכרז המסגרת, בהליך שנקבע לכך במכרז המסגרת ככל שנקבע.
17. **רשות מקומית** – עירייה, מועצה אזורית, מועצה מקומית או איגוד ערים כהגדרתו בחוק איגודי ערים, תשט"ו-1955.
18. **שווי ההתקשרות** (בהוראה זו) – סך כל התשלומים, לרבות מסים, הכלולים בהתקשרות, ובכלל זה:
 - 18.1. כל תשלום שעל הגוף הציבורי לשלם למי שהוא צד להתקשרות עם הגוף הציבורי ואשר על פי ההתקשרות על אותו צד להתקשרות להעבירו לאחר.
 - 18.2. אומדן סך התשלומים שכל צד שלישי ישלם, למי שהוא צד להתקשרות עם הגוף הציבורי, מכוח ההתקשרות.
19. **שירותים חברתיים** – שירות חינוכי או שירות טיפולי, אשר תכליתו שיפור מצבו של האזרח מקבל השירות, שלצורך מימושם נדרש קשר בין אישי בין נתן השירות לבין מקבלו, ושעיקר העלות בהפעלת השירות אינה מוטלת על הנהנה ממנו.
- 19.1. ראה הגדרות נוספות ב**הוראת תכ"ם "הגדרות בנושא התקשרויות ורכישות"**. מס' 7.1.1.

הוראת תכ"ם:		ערבויות
פרק ראשי:	התקשרויות ורכישות	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
פרק משני:	ערבויות	
מספר הוראה:	7.7.1	
מהדורה:	06	

נספח ב

בדיקת תוקף הערבות

הבדיקה תבוצע באמצעות יצירת דוח ערבויות כללי במערכת מרכב"ה (ILG/GUARANTEE_REP), תוך בחירת וריאנט (Shift+F5) "רשימת ספקים – ח.הגברת האכיפה".

הוראת תכ"ם:		ערבויות	
		משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות	
פרק ראשי:	התקשרויות ורכישות	פרק משני:	ערבויות
מספר הוראה:	7.7.1	מהדורה:	06

נספח ג

נוסח הוראת קיזוז והתחייבות בלתי חוזרת

הגוף _____

מספר טלפון _____

מספר פקס _____

לכבוד:

חשב המשרד,

משרד _____

הנדון: הוראת קיזוז

1. אנו החתומים מטה, הנציגים המוסמכים של הגוף _____, נותנים לכם בזאת הוראה בלתי מותנית לקזז כל סכום עד לסך _____ שקלים חדשים, (במילים _____), שיוצמד ל: _____ מתאריך _____, מכל תשלום המגיע לגוף מהממשלה לפי כל דין, הסכם או הסדר (להלן: "הקיזוז"), אם לא ניתן לבצע קיזוז, אנו מתחייבים התחייבות בלתי חוזרת להחזיר לממשלה ממקורותינו כל סכום שתתבע.
2. אנו מסכימים כי חשב המשרד, לפי שיקול דעתו הבלעדי והמוחלט, יקזז מכל תשלום המגיע לגוף מן הממשלה לפי כל דין, הסכם או הסדר, כל סכום המגיע לממשלה מן הגוף בקשר עם חוזה/הזמנה _____, ובמידה ולא ניתן, מתחייבים להחזיר כל סכום שיתבע, מבלי שיהיה חייב לנמק או לדרוש תחילה את סילוק הסכום האמור מאת הגוף.
3. אנחנו מסכימים שחשב המשרד יהיה רשאי לעכב תשלומים המגיעים לגוף בגובה סכום הקיזוז, כבר מהתשלום הראשון לו זכאי הגוף, ובכלל זה עבור שירות שבוצע על ידי הגוף אף בטרם הוגשה חשבונית בגינו.
4. אנו מתחייבים ומצהירים כי לא תהיה לנו כל טענה כלפי הממשלה על ביצוע קיזוז לפי הוראה זאת, מכספים המגיעים לגוף מן הממשלה לפי כל דין, הסכם או הסדר, או כלפי התביעה להחזיר כספים.
5. הוראה זו תישאר בתוקפה עד תאריך _____.
6. שינוי הוראה זו כפוף לאישור בכתב מהחשב הכללי במשרד האוצר.

שם מלא וחתומים של מוסמכים מטעם הגוף _____

אישור עורך הדין

אני הח"מ _____, עו"ד מאשר/ת כי ביום _____ הופיע/ה בפני במשרדי אשר ברחוב _____ בישוב/עיר _____ מר/גב' _____ שזיהה/תה עצמו/ה על ידי ת.ז. _____/המוכר/ת לי באופן אישי, ואחרי שהזהרתיו/ה כי עליו/ה להצהיר אמת וכי יהיה/תהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה/תעשה כן, חתם/ה בפני על התצהיר דלעיל.

_____ חתימה וחותמת

_____ מספר רישיון

_____ תאריך

עמוד 15 מתוך 16

בתוקף מיום: 30.01.2017

מנהלת מינהל הרכש הממשלתי

שם המאשר: מירב קדם

לפניות ושאלות: takam@mof.gov.il

אתר הוראות תכ"ם: [קישור לאתר הוראות תכ"ם](#)

הוראת תכ"ם:		ערבויות
פרק ראשי:	התקשרויות ורכישות	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
פרק משני:	ערבויות	
מספר הוראה:	7.7.1	
מהדורה:	06	

נספח ד

טבלת שינויים שבוצעו בהוראה

מהדורה חדשה	תאריך ביצוע עדכון	סעיף/ים מושפע/ים	תיאור עדכון / נימוקים
02	29.07.2009	4.6.1	שינוי בשיעור ערבות המכרז
03	20.07.2010	3.7	הוספת הגדרה למונח "ערבות ביצוע"
		4.6.1.1	חידוד כי שווי ההתקשרות אינו כולל מימוש זכות ברירה
		4.6.1.5	הוספת סוגי התקשרויות במסגרת רישום למאגר (מכרז סגור, התקשרות עם מתכננים)
		4.7.2.2	סעיף חדש בדבר גובה הערבות במקרה של מימוש זכות ברירה
04	23.02.2011	4.7.2.9-4.7.2.10 4.7.2.12	הוספת סעיפים חדשים מתוך הוראת תכ"ם זמנית "טיפול בגובה ערבות הביצוע בהתקשרויות קיימות וחדשות", בדבר הפחתת גובה הערבות
		4.8	הוספת סעיף חדש מתוך הוראת תכ"ם זמנית בדבר הוראת חלף ערבות בהתקשרויות ארוכות טווח בתחומים חברתיים
05	01.01.2014	כל ההוראה	עדכון מרבית סעיפי ההוראה, הוספת סעיפים חדשים לעניין ערבות מסגרת וערבות טיב
		3.14	שינוי בהגדרה של שווי התקשרות בעקבות תיקון תקנות חוק חובת המכרזים התשנ"ב - 1993
06	30.01.2017	כל ההוראה	עדכון מרבית סעיפי ההוראה

עמוד 16 מתוך 16

בתוקף מיום: 30.01.2017

תפקיד: מנהלת מינהל הרכש הממשלתי

שם המאשר: מירב קדם

לפניות ושאלות: takam@mof.gov.il

אתר הוראות תכ"ם: [קישור לאתר הוראות תכ"ם](#)